

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВІДУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань 25 «Воснні науки, національна безпека, безпека національного кордону»

Спеціальність 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення та видами діяльності)»

Освітньо-професійна програма «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення та видами діяльності)»

Рік навчання: 2, Семестр: 4

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

к.е.н., доцент, в.о. зав. кафедри безпеки та правоохоронної діяльності

Муравська Юлія Євгенівна

Контактна інформація yakubivskay@gmail.com,

Опис дисципліни

«Правове регулювання розвідувальної діяльності» є дисципліною, яка сприяє підготовці фахівців у сфері національної безпеки. Студенти отримують знання зі сфери розвідувальної діяльності. Фахівці з національної безпеки володіють системою знань, що пов'язана з цілеспрямованим впливом на працівників організацій та установ для забезпечення її ефективного функціонування та підвищення рівня безпеки, планування розвідувальної діяльності та організації контррозвідки.

В основу дисципліни покладена ідеологія системного осмислення сукупності взаємопов'язаних проблем безпеки та переходу від теоретичних підвалин розвідки, контррозвідки до їх практичного застосування в державно-управлінській діяльності фахівцями, на яких покладаються експертно-аналітичні, консультативно-дорадчі та організаційно-розпорядчі функціональні завдання розвідувальної діяльності, виконання яких пов'язане із забезпеченням міжнародної та національної безпеки.

По завершенню вивчення дисципліни «Правове регулювання розвідувальної діяльності» студенти можуть обґрунтовано обрати найоптимальнішу форму визначення змісту і межі проблем, пов'язаних із прийняттям рішень в контексті розвідувальної діяльності в тісному взаємозв'язку з вирішенням інших питань правоохоронної діяльності, а також знати, як застосовувати технічні прилади та спеціальні засоби, інформаційно-пошукові системи та бази даних з метою контррозвідки, формувати систему превентивних заходів в сучасному середовищі. Це сприяє більш чіткому визначенню місця та підвищенню значення розвідувальних заходів в системі національної безпеки.

Структура курсу

Години (лек. / пр.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 2	1. Поняття, ознаки та принципи здійснення розвідувальної діяльності	Знати поняття розвідувальної діяльності в контексті національної безпеки, його характерні риси та особливості міжгалузевих характеру. Знати парадигму виникнення та розвитку розвідки, її розвиток в країнах Європи та України зокрема.	Питання
4 / 2	2. Види та напрями розвідувальної діяльності	Аналізувати види, напрями розвідувальної діяльності	Тести, кейси
4 / 2	3. Підзвітність та контроль розвідки	Дослідити функції установ, що контролюють діяльність розвідувальних служб	Тести
4 / 4	4. Правовий статус співробітників розвідувальних органів України, особливості їх прийняття на службу (роботу), проходження та звільнення із служби (роботи) в цих органах	Вивчити застосування співробітниками розвідувальних органів вогнепальної зброї, заходів фізичного впливу та спеціальних засобів. Дослідити особливості прийняття на службу (роботу) до розвідувальних органів. Характеризувати соціальний і правовий захист співробітників розвідувальних органів та членів їх сімей. Дослідити соціальний і правовий захист осіб, залучених до конфіденційного співробітництва з розвідувальними органами	Тести, питання
4 / 4	5. Прикриття розвідувальної діяльності. Конфіденційне співробітництво	Дослідити процес прикриття розвідувальної діяльності, сил і засобів розвідки. Визначити особливості залучення осіб до конфіденційного співробітництва. Проаналізувати виконання розвідувальних (спеціальних) завдань та взаємодія суб'єктів розвідувального співтовариства.	Кейси
4 / 2	6. Інформація про розвідувальні органи та розвідувальну діяльність, захист	Ідентифікація та аналіз інформації про розвідувальні органи та розвідувальну діяльність, захист сил і засобів розвідки	

	сил і засобів розвідки		
4 / 4	7. Правові основи розвідувальної діяльності. Міжнародне співробітництво з питань розвідки	Характеризувати національні та міжнародні правові основи розвідувальної діяльності. Дослідити питання міжнародного співробітництва в розвідувальній діяльності: ризики, контроль, підзвітність	Тести, кейси
4 / 2	8. Систематизація способів отримання інформації	Вміти здійснювати аналіз та систематизацію розвідувальних даних. Вміти збирати, аналізувати та здійснювати оцінку розвідувальної інформації. Вміти обґрунтувати систему способів отримання інформації. Здійснювати чини інформаційно-пошукової та інформаційно-аналітичної роботи.	Питання
4 / 2	9. Контррозвідка. Використання засобів дезінформації в контррозвідці	Обґрунтовувати доцільність створення та роботи контррозвідувального підрозділу, його правову основу. Вміти використовувати основні види засобів та методів контррозвідувальної діяльності в напрямку аналізу дезінформації.	Тести, питання
4 / 2	10. Воєнна розвідка	Засвоїти теоретичні знання щодо питання сутності воєнної розвідки. Дослідити її складові частини та принципи	Питання
4 / 2	11. Економічна розвідка	Характеризувати правові та організаційні аспекти економічної розвідки, а також вміти відрізняти прояви економічної розвідки від промислового шпигунства на практиці	Тести, задачі, питання
4 / 2	12. Політична (зовнішня) розвідка. Служба зовнішньої розвідки. Агентурна розвідка	Ознайомитись з принципами зовнішньої розвідки. Усвідомлювати особливості діяльності служби зовнішньої розвідки в контексті розвідувальної діяльності. Вивчити поняття агентурної розвідки, її види та специфіку	Питання

Літературні джерела

1. Про розвідку: Закон України №912-9 від 17.09.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/912-20#Text>
2. Про контррозвідувальну діяльність: Закон України 374-4 від 26.12.2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/374-15#Text>
3. Про Службу зовнішньої розвідки: Закон України 3160-4 від 01.12.2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3160-15#Text>
4. Загальна характеристика Служби зовнішньої розвідки України. Офіційний веб-сайт Служби зовнішньої розвідки України. URL: http://szru.gov.ua/index_ua/index.html%3Fpage_id=151.html (дата звернення: 25.09.2018).
5. Експертна рада пропонує створити парламентський комітет з питань спеціальних служб. Офіційний веб-сайт Центру дослідження армії, конверсії та розброєння. 2015. URL: <http://cacds.org.ua/ru/activities/510> (дата звернення: 25.09.2018).
6. Про внесення змін до деяких законів України щодо Сил спеціальних операцій Збройних Сил України: Закон України № 1437-VIII від 07.07. 2016 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1437-19> (дата звернення: 25.09.2018).
7. Про боротьбу з тероризмом: Закон України № 638-IV від 29.07.2018 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15> (дата звернення: 25.09.2018).
8. Про зовнішню розвідку: Федеральний закон Російської Федерації від 08.12.2018 р. URL: <http://pravo.gov.ru/proxy/ips/?docbody=&nd=102039044> (дата звернення: 25.09.2018).
9. Загальна інформація про Центральне розвідувальне управління США. URL: <https://www.cia.gov/ru> (дата звернення: 25.09.2018).
10. Муравська Ю.Є. Економічна та воєнна розвідка: від теорії до практики. Економічна безпека та фінансові розслідування: концепти, прагматика, інструментарій, забезпечення: Колективна монографія. / За заг. ред. д.е.н., доц. Вівчар О. І. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 395 с.
11. Муравська (Якубівська) Ю. Є. Інформаційна безпека суспільства: концептуальний аналіз / Ю. Є. Муравська (Якубівська) // Економіка та суспільство [Електронне наукове фахове видання]. - № 9. - Мукачєво : Мукачівський державний університет, 2017. Режим доступу: <http://www.economyandsociety.in.ua/>
- DSPACE:** <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/19378>
12. Мельник В. Конкурентна розвідка та промислове шпигунство як засоби конкурентної боротьби / Вікторія Мельник, Ірина Кисельова, Марина Пучкова // Інноваційне підприємництво: стан та перспективи розвитку [Електронний ресурс] : зб. матеріалів II Всеукр. наук.-практ. конф., 29–30 берез. 2017 р. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана» [та ін.] ; оргком.: Г. О. Швиданенко (голова) [та ін.]. – Електрон. текст. дані. – Київ : КНЕУ, 2017. – С. 84–87. – Назва з титул. екрану.
12. Якубівська Ю. Є. Промислове шпигунство з боку Китаю як загроза для економічної безпеки / Ю. Є. Якубівська // Збірник тез доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції «Тактичні та стратегічні пріоритети зміцнення фінансово-економічної безпеки держави», м. Тернопіль, 8-9 квітня 2016 р., ТНЕУ. – Тернопіль, 2016. – С.152-154.
- DSPACE:** <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/19381>
13. Денищук Д.Є. Види державної таємниці: сучасний стан. Шлях успіху і перспективи розвитку (до 26 річниці заснування Харківського національного університету внутрішніх справ). Харків, 2020. 240 с.
14. Муравська (Якубівська) Ю. Є. Формування понятійного апарату у сфері кібербезпеки: іноземний досвід та нормативно-правова регламентація / Ю. Є. Муравська (Якубівська) // Україна в умовах

реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід: [Матеріали II Міжнародній науково-практичній конференції, м. Тернопіль, 21-22 квітня 2017 р.]. – Тернопіль: Економічна думка, 2017. – С.362-365.

DSPACE: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/19380>

15. Муравська (Якубівська) Ю. Є. Термінологічна та нормативно-правова невизначеність у сфері кібербезпеки / Ю. Є. Муравська (Якубівська) // Збірник тез доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції «Тактичні та стратегічні пріоритети зміцнення фінансово-економічної безпеки держави», м. Тернопіль, 21 квітня 2017 р., THEU. – Тернопіль, 2017. – С. 56-59.

DSPACE: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/24969>

16. Якубівська Ю. Є. Навчально-методичні матеріали з дисципліни «Протидія промисловому шпигунству»; уклад. : Ю. Є. Якубівська. – Тернопіль : THEU, 2022. – 50 с.

DSPACE: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/19386>

17. Barrachina, Alex and Tauman, Yair. 2014. Entry and espionage with noisy signals: Games and economic behavior: Elsevier, N 83, p. 127-146.

18. Ciecierski, Marek. 2012. Wkroczyliśmy w erę wywiadu gospodarczego : InteriaBiznes: <<http://praca.interia.pl/news-wkroczyliśmy-w-erę-wywiadu-gospodarczego,nId,723996>>

19. Antoine Izambard. Comment l'Élysée chapeaute les services de renseignement. CHALLENGES, 26.08.2019. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.challenges.fr/entreprise/defense/comment-l-elysee-chapeaute-les-services-de-renseignement_670835

20. Jean-Dominique Merchet. Renseignement: quand une vieille idée de Michel Rocard resurgit à l'Élysée. Secret Défense, 10 juin 2017. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.lopinion.fr/blog/secret-defense/renseignement-quand-vieille-idee-michel-rocard-resurgit-a-l-elysee-128561>

21. Philippe Hayez. Renseignement en France : quelles particularités?. Magazine DSI HS n° 198, 24 mai 2019. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.areion24.news/2019/05/24/renseignement-en-france-queelles-particularites%E2%80%89221>.

22. Glenny, Misha and Kavanagh, Camino. 2020. 800 Titles but No Policy—Thoughts on Cyber Warfare. American Foreign Policy Interests: The Journal of the National Committee on American Foreign Policy: NCAFP, p. 287-294.

23. Hare, Forrest and Goldstein, Jnathan. 2018. The independent security problem in the defense industrial base: An agent-based model on a social network: Critical infrastructure protection, Elsevier, ScienceDirect, N 3, p. 128-139.

24. Lee, Chang-Moo. 2014. The Strategic Measures for the Industrial Security of Small and Medium Business: Hindawi Publishing Corporation, Scientific World Journal, p. 1-4.

25. Ludziejewski, Zdzisław. 2013. Bezpieczeństwo informacyjne w instytucjach gospodarczych. Zeszyty naukowe WSOWL, nr. 4 (170), s. 5-58.

26. Minott, Nathaniel. 2011. The Economic Espionage Act: is the law all bark and no bite? : Information & Communications Technology Law: Routledge, Vol. 20, No. 3, October 2011, p. 201–224.

27. Morris, Mel. 2010. Intelligence, knowledge and organised crime: Computer Fraud & Security: CEO, Prevx, p. 13-15.

28. CcCallion, Jane. 2013. New EU rules on industrial espionage issued: ITPro : <<http://www.itpro.co.uk/hacking/20163/new-eu-rules-industrial-espionage-issued>>

29. Rid, Thomas and McBurney, Peter. 2012. Cyber-Weapons: The RUSI Journal, p. 6-13.

30. Turaliński, Kazimierz. 2018. Wywiad gospodarczy i polityczny. metodyka, taktyka i źródła pozyskiwania. Radom: "Media Polskie". (446 s.).
31. Kolegium ds. służb specjalnych. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bip.abw.gov.pl/bip/nadzor-i-kontrola/kolegium-ds-sluzb-spec/18-Kolegium-ds-sluzb-specjalnych.html>
32. Zbigniew Grzegorowski. Instytucja «służby specjalne» a rzeczywistość funkcjonowania państwa polskiego. Wybrane zagadnienia. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.gwsh.gda.pl/uploads/oryginal/4/3/cbdf3_studia_VIII_45-64_grzegorowski.pdf

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Усне опитування (тестування) на заняттях: Теми 1-6. Поточне оцінювання	Модульний контроль 1 включає 20 тестів на 1 практичну ситуаційну задачу. Теми 1-6.	Усне опитування (тестування) на заняттях: Теми 7-12. Поточне оцінювання	Модульний контроль 2 включає 20 тестів на 1 практичну ситуаційну задачу. Теми 7-12	Тренінги Тренінг дисципліни 3 пропонує 2 завдання різного змісту на кожного студента (Виконання 2-х завдань: №1-8 (на вибір), Студенти отримують завдання), формулюючи групи. Критерії оцінювання залежать від окремо взятого завдання та описані в розділі Тренінг. Оцінка за тренінг визначається як	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час вивчення дисципліни за самостійну роботу: - наукового есе на актуальну для воєнного стану тематику. - Опрацювання розділів програми, які не виносяться	Екзамен 10 тестів по 2 бали Теоретичне питання 30 балів Дві ситуаційні задачі по 25 балів. Теми 1-12.
Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять		Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять				

				середнє арифметичне з відповідностей критеріям виконання.	на лекції (тематика подана у розділі Самостійна робота).	
--	--	--	--	---	--	--

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74		D (задовільно)
60–64	задовільно	E (достатньо)
35–59		FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)